

”Som maräng när man doppar det i kaffet”

Sagt av Birgitta Knutsdotter Olofsson, om att leken oftast tar slut när vuxna försvinner från lek de är inbjudna i.

Onsdag 4 oktober 2017, en av höstens vackra dagar var undertecknad på Stockholms universitet. Liber förlag hade bjudit in till seminarium med anledning av tre nya böcker:

Den fria lekens pedagogik av Birgitta Knutsdotter Olofsson

Barns rätt till fötter och rötter av Anne Kultti och Niklas Pramling

Förskolans yngsta barn: perspektiv på omsorg, lärande och lek av Ingrid Pramling Samuelsson och Agneta Jonsson.

Lokalen rymde 50 personer, varav sju var lekarbetare.

Ingrid Engdahl, docent vid Stockholms universitet, som skrivit efterordet i Birgittas bok, inledde seminariet med en tillbakablick av den utveckling som ägt rum i förskolan de senaste decennierna. Dessutom gav hon en överblick om vad styrdokumentet i dag säger om lek.

Birgitta Knutsdotter Olofsson fortsatte att berättade om ett telefonsamtal hon haft på morgonen med sin storasyster, 94 år. Systemen undrade om Birgitta var orolig för dagens framträdande. Birgitta svarade systemen att hon hoppades att hon inte skulle tappa tråden. Storasystemen hade då svarat: "De vet väl hur gammal du är?"

Nej, någon tappad tråd fanns inte i det nästan timslånga föredraget. Vi fick ta del av Birgittas tidigare forskning och erfarenhet. Det blev mycket skratt, ihop med Birgittas varma och innerliga kroppsspråk när hon bl.a. beskrev leksituationer hon deltagit i. Här fanns inga "flashiga" powerpointbilder, inga mikrofoner eller datorer, som ofta har en förmåga att krångla och begränsa föreläsaren. Birgitta blev inte ens störd av den brandövning som pågick med ett återkommande högljutt larm. Hon fångade upp tråden varje gång. Birgitta berättade om de livsviktiga lekreglerna som barn och vuxna behöver ha med sig, för att det ska bli lek.

Ömsesidighet, att man anpassar sig och samspelar med varandra oavsett ålder och styrka. *Turtagande*, att man turas om att bestämma, ta initiativ i leken och för leken vidare.

Samförstånd, att alla vet att man leker och vad man leker.

Birgitta talade också om *transformation* i leken, när man kan låtsas att soffan blir ett skepp som ger sig ut på ett böljande hav eller när en sked blir en telefon. Hon avslutade med att berätta om en förskollärare som läste en saga om kattungar och hur förskolläraren "plockade upp" kattungar från sagoboken,

och la en i varje barns knä. Ett av barnen sa att han/hon kastade upp kattungen till molnen, där den skulle bo. Alla barnen gjorde sen likadant med "sina" kattungar. Med den fina bilden på näthinnan, lämnade jag salen tre timmar senare.

År 1992 var Birgitta Knutsdotter Olofsson föreläsare på Föreningen Lekarbetspedagogiks kongress och föreläste om - Lekens utveckling. Bland dagens publik, fanns flera personer som genom åren deltagit på föreningens kongresser bl. a Eva Norén Björn, psykolog som år 2003 föreläste under rubriken - På spaning efter lekforskning i Norden. Barbro Bruce leg. logoped och universitetslektor föreläste år 2009 om - Språka och leka – för gemenskap och utveckling. Barbro Bruce leg. logoped, docent i utbildningsvetenskap med inriktning specialpedagogik, verksam vid Högskolan i Kristianstad återkom år 2014 med sin föreläsning – Leka, språka, lära – lekarbete ur logopediskt och specialpedagogiskt perspektiv. År 2014 var det Ylva Andersson, dramapedagog, förskollärare och specialpedagog som föreläste om - Barn som inte leker. Ylva återkom år 2017 kring - Barns lek - vuxnas ansvar, om vilken betydelse vi vuxna har för att ge barn möjlighet att utveckla sin lekförmåga. Med på dagens föreläsning var Lisbeth Ottosson, fil mag, specialpedagog och lekarbetspedagog som år 2016 föreläste om - Lekarbete som stöd för barns identitetsutveckling. Det är roligt att vår förening genom åren valt föreläsare som framgångsrikt forskat kring barns lek.

Margaretha Larsson lekarbetspedagog, utbildare i Föreningen lekarbetspedagogik sedan år 2012.